

Почтову оплату залачено гуртом.  
Pocztową opłatę zapłacono guszałtem

# Наш Лемко

РІК III.

Ч. 8 (56)

Львів, 15-го квітня 1936  
Виходить двічі в місяць  
Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90  
NASZ ŁEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.  
ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:  
Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.  
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 1/2, ам дол. або рівновартість.

## „Христос Воскрес“

Заграли лунко дзвони великодні  
І пісня лине грілко до небес;  
Несеться аж перед престіл Господній  
Веселе, гомінке: — Христос Воскрес!

Христос Воскрес! — лунає спів  
побідний  
І веселиться працюючий люд  
Забулися тяжкі, щоденні злидні

І повседневний мозолистий груд.  
З піднебних, опромічених просторів,  
У янім світлі соняшних мереж,  
Ступає Радість на лемківські гори  
І постукує до бідних, низьких хиж.



А з нею ходить Янгол білокрилий,  
Пригалау віру кріпигу у серцях,  
В жертвенний, власний груд і власні  
силы  
І вказує в Майбутнє ясний шлях.  
Скріпляє віру, що приддуть ще весни  
Обновленого, кращого життя,  
Що прийде час, коли й Вона воскресне  
З могили вікового завмертя.  
Лунають лунко великодні дзвони,  
Несеться голос аж під небосклін.  
За океани до братів ці гони  
Плавуть із рідних лемківських сторін...

Яр. Галич.

# З Христовим Воскресенням начинаймо нове життя

«Учітеся брати мої, думайте, читайте».

Цими словами звертається наш поет Тарас Шевченко, до українського народу, щоб люди вчилися — самі над собою думали та поширювали просвіту.

Шевченко пізнав і розумів добре вартість освіти, бо й сам не кінчив високих шкіл, а в сільських джів'яницях навчився, заледви читати псалтир, але твердя воля Тараса, що значимі, при свічці, вчився, дали йому знання, з яким він пізніше не посоромив українського імені навіть між найбільш освіченими людьми.

Тому ми, коли хочемо бути людьми, щоб з нами хтось числився, мусимо вчитись самі. Мусимо взятись за книжку і з неї доповняти, те, чого нам бракує, без чого не можемо жити життям людини.

Перестаньмо триматись засади, «що мій тато жив без науки, то і я буду». Тато жив, бо тато жив в інших часах, а нині, коли наука так поступила вперед, що освічена людина мусить добре думати, як прожити; чи мислимо життя темної людини?

Вчитися особливо нам селянам, що вищих шкіл не маємо за що кінчити, а народня школа не може нам всього дати, чого потрібно нам до життя, а ще до того нинішня школа, якій дуже мало залежить на вихованню доброго громадянина — свідомого члена Нації.

Людина, що вибирається в дорогу, забезпечує себе: харчами, грошми, а то й зброєю, а ми, котрі йдемо небезпечною дорогою життя — щоб в ній не пропасти — мусимо забезпечитись наукою, бо наука це найліпший харч, найліпша зброя, а те, чого навчимося, нам ніхто не відбере.

Зрештою вже сама цікавість жене нас до науки. Мала дитина хоче знати, що то є грім, а що вовкіт.п., а шож доперва ми, котрі вже маємо ключі до науки, ми, що вже хоч троха вміємо читати, писати, тож просто бувби гріх, колиб наші голови світили порожнечою, а ці ключі їла ржа. Чим така людина ріжнлась би від звірини?

Чи то не краще у вільний час перечитати собі добру книжку, чи газету, як переводити час на пустих балачках, чи коло карт? Колиж то люди звикли казати, що «книжка це для пана». А чи то тільки панам треба науки? Чомуж селянин її не може мати? Хібаж селянин сотворений тільки до праці? Таж прецінь один Бог сотворив хлопа і пана й дав їм однакове право до життя. Тільки біда, що

ми самі за себе не дбаємо, ми є ліниві до науки і тому кожний нами поштуркує, кожний має нас за «бидло» і кілля нам на голові теше, а ми не вміємо за свою честь постояти. Пам'ятаймо, що зі свідомою людиною кожний інакше обійдеться та її пошанує. Тепер вже не ті часи, що пани вірили, що у хлопа нема душі, що хлоп сотворений лиш до праці.

До самоосвіти мусить братись кожний сам, бо самоосвіта це вже вища наука, де вже нема учителя, ні бука, а є тільки сильна воля, котрою можемо все осягнути, що лиш захочемо. А щоб мати сильну волю, треба її виробити, бо люди слабкої волі не дійдуть, а вічно кистимуть у плачах та наріканнях. Сила волі потрібна особливо нам, українцям, котрі через довгу неволю її затратили й звикли виконувати чужу волю — тягнути чуже ярмо.

Тому ми мусимо вбити в собі раба-кріпака, а виховатись на людей сильної волі. Доконати це можемо тільки через самоосвіту. Якжеж до цієї самоосвіти братись і з чого просвіщатись? Просвіщатись належить з добрих книжок — треба пам'ятати, що кожна прочитана книжка — це оден ступень свідомости.

Книжки треба читати добрі, бо зла книжка це отруя; тому, коли хтось не знає собі книжки підібрати, хай по-

радиться більш освіченої людини. Найліпше зібратись кільком, та спільно собі книжки спроваджувати, бо в важку кризу не кожного стати на свою бібліотеку, а спільними силами можемо все доконати.

Читати книжку треба помалу, та старатись все запам'ятати і зрозуміти. Не треба насліпо вірити в те, що книжка пише, а старатись це пізнати своїм розумом; треба пам'ятати, що є люди різних переконань і кожний на свій бік тягне. Не тримаймося засади, що «хоч воно й але, але хай буде, як другі думають», а перевіроюмо це своїм розумом, чому воно так, а не інакше.

Самоосвітою маємо виховатись на людей сильної волі, що над кожною справою будуть застановлятися, а не жити «на сліпо». Маємо виховатись на вірних дітей нашої церкви й нашого українського народу, що в разі потреби, будемо вміли за них постояти.

Отже берімся до науки, берімся до праці над собою, бо коли самі за себе не подбаєм — ніхто за нас дбати не буде й ми мусимо пропасти, а ми хочемо жити — жити життям людей вільних — свободних.

Закладаймо по селах самоосвітні гуртки, та працюймо у них щиро й з охотою.

Берімся до праці й то зараз, без ріжнці стану й віку. Не марнуймо дорогої час, бо робимо тяжкий гріх, судроти свого народу. Пам'ятаймо, що життя наше є коротке й кожної секунди шкода змарнувати — не використавши її для добра свого народу й свого власного.

Гартуймо в науці свого духа, бо каже поет: «вільного духа не скути в кайдани».

Михайло Ревак.

## Організуймо дитячі садки

Про велике значіння Дитячих Садків для українського села багато ми вже писали. І наше село само пізнало що конечну потребу привчавати дитячих найменших до організаційного життя.

Однак деякі наші села, що дальше віддалені від центрів культурно-просвітнього життя й Повітових Кружків «Рідної Школи» не знають, як приступати до організації дитячих садків. Про це можна довідатись в книжечці, яку видала «Рідна Школа», п. з. «Дитячий садок, мета і спосіб оскування» (ціна 20 сот.). Наперед треба скликати нараду батьків зладити спис батьків, та їх дітей, що ще не ходять до школи, підшукати учительку. Виключний нагляд над усіми садками матиме Гол. Управа Р. Ш. Кандидатки на учительки мусять зареєструватись в Гол. Управі Р. Ш. за посередництвом Повітових Кружків Р. Ш. — На цю справу треба звер-

нути тільки увагу. В кожнім українським селі повинен бути український дитячий садок.

### ПРОСНИСЯ, НАРОДЕ!

Лежить перед нами  
Обліг з бурянами,  
Розсіяне лихо свобідно росте;  
Скрізь терня колоче хвилею ланами,  
Лиш де-не-де зріє зерно золоте.  
І так найдорожчий час праці  
минає.

Ошутані снами вкраїнські сини:  
Пробуджена горстка оре, засіває,  
Тай кличе: Народе! Проснися, просни!  
Проснися, Народе! Борися зі  
снами

Лежить перед нами  
Обліг з бурянами!

М. Т.



## Що нам нагадує Христове Воскресіння

Не для розкоші й не для раювання зійшов Він на землю. Воплотився, щоб жертвувати Собою за мільйони, щоб своєю кров'ю відкупити людство та промостити у вічність шлях Великої Ідеї. Незрячим показував Сонце Правди, потоптаних піднімав з упадку, у гноблених і переслідуваних кріпив віру, що повстануть і житимуть вічно.

Та це зганяло сон з повік тим, що свою владу спирали на кривді, облуді й неправді. Затривожилися зростом його значіння, задримали за свої впливи. Нікчемно оклеветали Його, ложно засвідчили вину й засудили на смерть.

Зодягли в багрові ризи, вложили на голову терневу корону, що червоними краплями кривавила Його божеське чоло, бичували ніжне тіло, плювали в лице, садовили на престоли, злобно славили царем Юдеї, поволокли перед Пилата й кликали — «Распни!». Вложили на обезсилені рамена важкий хрест, погнали на Голгофту й розпяли між двома злочинцями.

Радувалися, що на віки поховали Правду в світі й зівечили Велику Ідею.

Та третього дня Він воскрес.

Рік-річно, на провесні, коли природа, осяяна золотими проміннями життєдайного сонця, будиться до нового життя й земля вдягається в шовлови шати зелених трав, на пам'ятку великої події обходимо Празник Христового Воскресіння.

Та Великдень виходить далеко поза круг тільки релігійного свята. Поза формою традиційних обходів, ми бачимо в ньому великий зміст, глядімо на нього через призму своєрідної символіки. Христове Воскресіння це для нас символ перемоги над неправдою, світла над теміною, це символ перемоги вічного над дочасним, безсмертного над смертним, ідеї над мамоною. Під теперішню хвилю положення українського народу в чималому подібне до колишніх Христових страстей. Мільйони Українців примірають голодовою смертю в московсько-більшевицькій неволі, наша правда потоптана, наша найвища національна ідея опльована й висміяна, а червоний варвар намагається видерти в народі його найбільший духовний скарб — релігію, щоби стерти українське ім'я з лица землі. По той

бік історичної Збруч-річки не вдарять великодні дзвони, не спішитиме у неділю до схід сонця народ у церкву, не лунатимуть тони прастарої, веселої Пісні «Христос воскрес». Кадри розперезаних безбожників розліються повільно по Україні, щоби ображати національні й релігійні почування українського народу. В підземеллі, в закритті перед оком ворожої влади зустрічатимуть наші брати Христове Воскресіння, як зустрічали його в катакомбах перші християни, ховаючись перед переслідуванням римських імператорів.

Але український нарід не піддається зневірі. Хоч доля його живе тіло штучними кордонами, загнала багату його снів за океани, на чужину шукати твердого кусця хліба, він не тратить віри в остаточну перемогу правди. Обєднаний одною Великою Ідеєю, задивлений у Ясну Мету, він з радістю зустрічає Великдень, як символ свого майбутнього Воскресіння. Він вірить, що як Христос поборов силою духа смерть і воскрес із гроба, так і ми піднімемося з вікового занепаду, воскресемо до кращого оновленого життя.

Я. Г.

— 0 —

## Найважливіші завдання виховання

Перше завдання виховання: вціплювати дитині добрі звички.

Лихі нахили й звички чіпляються дитині вже в заранні її життя (десь у 2. р. життя, а то й скорше). Бо вже навіть мала дитина має змогу вчитися так, як і старша людина. Ріжниця тільки в тому, що старші вчать при допомозі свого розуму, а в дитині ум ще дуже слабенький, то вона й учиться при допомозі іншої здібности, яка вже в найранній молодості дитини сильно розвинена. Дитина любить наслідувати все, що роблять старші. Інстинкт наслідування пре дитину за-своювати собі вчинки своїх батьків, щоби в пізніших літах могла поступати так, як вони. Те, чого дитина через наслідування навчиться від батьків, остане в її душі на ціле життя.

У старшої людини затрачується інстинкт наслідування, а на його місце приходить розум. Вчинки батьків діляють на дитину як зараза. Так, як віспа лишає сліди на лиці людини, що хворувала на віспу, так вчинки батьків вриваються глибоко в душу дитини і лишають сліди на ціле життя. Вже мала дитина вміє проклинати й говорити погані слова й лайки, бо чула, як проклинаються батьки, братя, або сестри, чи сусіди. Чи раз можна доглянути, як діти забавляються у весілля, при тому шоть багато «горілки» (води), удають п'яних, викрикують сороміцькі пісні й на останку закінчують весілля так, як то старші вміють: зачинають лаятися, битися «ножами», кляти і «револьверами». Якби спитати, хто завинив, що діти крадуть, що говорять неправду, повторять сплетні

і т. д., то легко на це найти відповідь: «бо так старші робили». І як нема такого лікаря, що усунув би з лица сліди по віспі, так також нема такої школи, що могла би дати дитині добре виховання, якщо вона вже в заранні свого життя не винесла його з дому. Якщо дитина не винесла з батьківського дому добрих звичок, тільки лихі, то ці останні зачинають рости і кріпшати так, як росте і кріпшає тіло людини і будуть держатися вперто ціле життя як репах кожуха.

Так отже не слід відкладати виховання аж до часу, коли дитина піде в школу, тільки починати його найкраще таки в родині. Але дуже часто батьки не здають собі справи з ваги виховання, або й не мають часу зайнятися дитиною, тому, де тільки можливе, вони повинні закладати дошкілля (захоронки, «шкілки», дитячі садки) і туди посилати малих дітей. У багато наших свідомих селах, особливо на час пільних робіт, люди радять собі так, що закладають «Дитячі Садки», в яких їх найменші находять опіку під проводом виховниці-садівнички в часі жнив, тобто, коли діти мають найменше опіки зі сторони батьків і наражені на найгірші впливи. Провідниці садків лишають у душі дитини такі гарні спогади, що діти, як показує досвід, живуть решту року тільки спогадами і ждуть нетерпеливо, коли вернуться ще такі гарні часи. Дитина може ще в більшій мірі піддається добрим впливам, як лихим. Треба тільки вміти зайнятися дити, подбати, щоби вони мали як найкращі вражіння та виробляти в них нахили до доброго.

## Чому большевицькі агенти добираються до нашого села та стараються відтягнути селян від нашої церкви?

Це, що довгі віки ніхто не дбав про належне поширення освіти і культури серед нашого селянства на Лемківщині, жорстоко тепер мститься на нас. Тому також наші господарі через свою невідомість підпадають часто під накинени їм впливи і то — майже все — дуже шкідливі для них самих. Годі це скривати, що наше село недолюблює панів, але одночасно не знає ще, як саме повинно в себе загосподарити, щоб забезпечити собі розвиток всіх своїх творчих сил у свою користь й свого народу. Також і це, що селянство всіх часів служило лише за гарматне м'ясо, що воно бігло з голими руками на багнети за чужі ідеї в ім'я нового — але все гіршого для селянства — ладу, щоб не втратитися знову поза скобками рівноправних громадян і нічо не скористати у розбудованні своєї національної сили і добробуту — це теж щира правда.

Однак наше село не знає одної дуже важкої справи та через це, хто лише не хоче, той поводить і накручує селом на всі сторони. Село є доставцем свіжих людських сил, що рятують місто перед виродженням; село, як фабрика хліба у всіх його видах, є твердою основою під фабрики і великий промисл міста. Звідси й konieczність цілковитого зрівняння у всіх і політичних справах села з містом — це значить піднесення селянства до ролі свідомого політично творчого чинника в державі.

Небезпеку організованого поступу селянства, як так важного чинника в суспільному житті зрозуміли вожаки большевизму та їхні платні агенти «галицькі» жиди. Це не пусті слова, —

з усіх комуністичних процесів і судових розправ кожний наглядно бачить, що в кожній комуністичній роботі рідиться від жидів. Ці большевицькі агенти хитро-мудро й облесно обіцяють нашому селові багатство — рай на землі та скрито обманюють несвідомих сільських «бідаків» легким хлібом; вони повзають, як чорна зараза в сільській хаті, щоб звідси виперти все, що для нас святе, рідне, народне. Вони добре знають, де слаба сторона села і тому вдають «добрих приятелів» покривдженого селянина; не забувають теж, що на другий день після того, як впала би влада більших земельних власників і капіталістів — тоді селянин станув би перед большевизмом, як власник добутої землі та захоче не тільки мати волю й владу на селі, але схоче цю свою волю простягнути на місто, на його фабрики та ринки.

І тому жиди большевицькі «апостоли» не вдаються ближче з селянською масою, лише обіцянками тримають його на примані, вислуговуючися ними в своїх роботах.

Ці агенти закривають перед селянством дуже важку справу, що під большевицьким ярмом відібрали селянинові всі права на його дрібну власність; хоч всім добре відомо, що в Більшевії немає приватної власності на землю.

В політиці нема «щирого приятеля», натомість є самі чвані хитруни; та чим хитріший ворог, тим більше треба його берігтися. Тож і наше село в Лемківській стороні повинно прозріти і негайно стати віч-на-віч проти цих бурителів народного життя, що нівечать всі здорові починання нашого села. І то без різниці — хто це не

був би! Зокрема жидівські агенти напосілися розбити цю єдність в наших горах, що від віків пливе з нашої Церкви. Визбудеться нарід своїх душевних цінностей — так думають жиди — легко буде його запрягти в ярмо хлопської неволі, та ще легче покорити і приборкати його охоту до народної організаційної праці.

Вкінці всі продумувані сектанства «бейбельники», різні видумувані чуда й букварі — це все на розбиття єдності в нашому народі.

Як бачимо, то нами хочуть робити політику, а наше завдання показати всім, що без нас не буде жадної роботи, бо від села залежить це, що село хоче. Та чим краще згуртуємося в нашій прагдній Церкві — тим слашій буде чужий папір.

### ПРАВДА ВОСКРЕСНЕ

Вже зима сплинула ріками  
І пташки з вірю вернулись  
Селяни їдуть жваво плугами  
У поле; вже й ліси загули.

Всі весну радо витають,  
Дівчата, наче ці квіти  
Хату й город прибирають.  
Радіють святами веселі діти.

Газдині й молодіці  
Печуть паски, що хто може;  
Ті біленькі, круглолиці —  
Бідніші — помагайже Боже...

Але для всіх в одній мірі  
Став дорогий Свят Спомини —  
Щоб скріпити всіх у вірі,  
Дав розп'ятись Божий Син...

Опісля Воскрес Він у славі  
І новій добі дав почин;  
Вороги пропали в темряві,  
Навернувся блудний син...

Пам'ятаймо любі брати Лемки,  
Що не лягти Правді у могилі,  
Теж не у вік нам жить потемки  
Правда воскресне у повній силі!

С. В-к.

Юліян Тарнович

## За море

Братам за Океаном у спомин

Ой верше, мій верше —  
Юж ми нігда так не буде,  
Як ми било перше».  
(Лемківська співанка).

— Мигре, я днес до роботи не підю.  
Штоси ся ня яло, така дивниця, штоси  
си радоньки не годен дати.

— Иле, та што будеш на ся зводжав  
якуси мару. Ци я тиж не гнешній,  
не лем ти сам. Брез тівки роки  
граз мукаримеся під землев, ба до-  
галь зме рук не зробили.

— Далє покій, далє. Ти заедно лем  
на го наверхаш, а мї што їмшів в го-  
лові.

Ци не знаш, што гнес рочистой сьва-

то — гин дома шитки моде идут до  
церкві, дзвони грауг, діввора біжат,  
газдині кукевками ся частуюг, писан-  
ками-крашанками подарункают...

— Ойже слот! Не доберав бис сой  
тівко, лем бис ся змеркував, же ти  
не банувати вецка за хижом.

— Ба й чого банувати, кой давньої  
не вернеся. Заварував Бог од кульки,  
хоцка ясуцише било покласти голо-  
вом на сивих горах.

...Тоди, як два молоді дуби, пиль-  
нували два брати переходу через Кар-  
пати. Горіло рідне село. Нарід між ска-  
льом, по лісу, декогрий з худібком  
скривався.

Митро зо Стефаном оба стали за  
свою рідну сторону — не дати гір-  
якісі ништивірі папложити. А пак —  
кам далє й гірше. Зразу полєм, брудне  
облича, неголена борода, воши по со-  
ломі, кари і допити: «До двох гиж-  
нів опустити край. За море! До свого

місця уродження!»

— Де подівалася справедливість?  
Зашиг така кара — га-же на рідну,  
матір руки не підняли...!

...Зас погодивше вода-море, небо,  
безкраю далєч... І суха земля, лем не  
своя. Іржава, камяниста, тяжка. — Ба-  
брайсья до суду в гім углянім скалю  
— аж душу запорнаєш за тоту кля-  
гу мамону. Або руки згорять од тої  
гранжезі.

...Ні! Дарма! Не пропадати буйним  
верхам! Не сумувати рідним братам!  
Гранігові скелі загородять просторе  
море. Виросте ліс-дуб велитень, кона-  
раци загулиг молоду калину. Маги  
лемкия виведе за руку свого сина:  
Присягни сину на ті сиві гори, на не-  
бо синє; запиши собі в серцю —  
приїде день — ріне слово від стєпу  
золотого осяє блакитні гори — як сла-  
воньки зажиги...

## Заклик Українського Т-ва Відродження

### Веселих і тверезих Свят!

Чверть століття минуло, від коли українське громадянство стало організовано до боротьби з отрутами: алкоголем і ніотиною. Кожного року в святочний час гомонять важливі кличі Т-ва «Відродження». Так у цьому році з нагоди Світлого Празника Воскресення Христового кидаємо клич:

Святкуйте без алкоголю й тютюну! Не безчестіть Радісного Свята піяцькими піснями та п'яними вигуками! Рятуйте своє здоров'я та здоров'я своїх нащадків! Алкогольна й нікотинна грізна отрута мстить з роду в рід! В радісний День

Воскресення Христа Царя й Ви причиніться до визволення нашого народу з оков алкоголізму й нікотинізму, що їх дигає від від віків! Святкуйте тверезо та без тютюневого чаду! Тільки такі свята дадуть Вам вдоволення та дійсну радість, Вашому тілу відпочинок та нові засоби сил, а Ваше майно збережете перед злочинною розтратою! Замість на алкоголь і тютюн — жертуйте на Т-во «Відродження» та загально народні цілі!

За  
Головну Раду Українського Проти-алкогольного Товариства «Відродження» у Львові.

Анастасія Рибаківа.

Філадельфія, Па.

### РІДНА ЦЕРКОВЦЯ НИЗЕНЬКА

Рідна церквоце низенька  
З смерекових кругляків —  
В ріднім місті над Попрадом  
Що стоїш там від віків!

Пам'ятаю твої стіни  
Та й царські врата схилені,  
Свічі воскові плакучі,  
Що ще там недопалені.

И іконостас той старенький,  
На нім ікони зчорнілі,

Що бачили наших предків  
Горем душі наболілі.

Та й престоли ті скромні,  
Де духовні відправляли  
Й нашим предкам многі літа  
Й пам'ять вічну співали.

Бо хоч бачу на чужині  
Святині пишні, багаті,  
Проте душа моя лине,  
До тої в гори Карпати.

(«Жіноча Воля», ч. 6.).

### СЯНІЦЬКА ХРОНІКА.

**Театральні вистави.** Читальня «Просвіти» у Волеській Тиряві оживила свою діяльність та уклала в дні 19. 1. ц. р. театральну виставу п. з. «Людські язички» та 16. 2. 1936 другу виставу комедії «Турецькі старости». Гостей було понад 200 осіб, з Тиряви, Голучкова та Семушової. Доходу було около 60 зл. Гра аматорів була дуже добра. Дохід з цієї вистави призначено на бібліотеку. По виставі відбулася забава. В дні 23. лютого ц. р. Читальня «Просвіти» з Полонної відіграла в Репеді театр. виставу драми «Безталанна». На виставу прийшло багато гостей. Полонянський амаг. гурток на чолі з Іваном Мицьком, головою читальні, вивязався як слід зі свого завдання, збираючи в нагороду оплески та дохід около 40 зл. — Клубок «Рідної Школи» в Морохові відіграв дні 1. березня ц. р. у Полонній драму приймака «Блудний Син» та комедію Курцеби «Свідки». — Гости на цій виставі мали змогу побачити добру гру аматорів, а глибоко гру Семена в «Блуднім Сині». Успіх моральний був великий, полишаючи по собі глибоке враження.

**«Примірний» голова читальні Качковського в Костарівцях.** Небагато є вже тих «русских» у Костарівцях. Навіть на пальцях мігби їх почислити! Але голова чит. Качковського Володимир Звірик боячися, щоб та горстка «русских» від нього не відступила, купив до своєї читальні (на рати) старий радіовий апарат, щоб у цей спосіб оставша горстка не покинула читальні тай його. Та не в цьому він примірний! Даючи вислови своєї «русскої» культурности, побив він дні 1. березня 1936. на дорозі в Костарівцях малого хлопчину Володимира Валяха, а в додатку непритомного хлопчину копав ногами. Повища справа опинилася в суді. Примірний голова — нема що й казати!

**Шевченківський концерт у Морохові.** Заходом Клубка «Рідної Школи» в Морохові укладено у дні 15. березня ц. р. концерт у честь Тараса Шевченка. Зміст програми виповнило вступне слово, котре виголосив о. парох Микола Рибак, пісні мішаного хору під управою добр. Рибаків — а це: «Як умру, то поховайте...» «Родимий краю, село родиме...» «Нащо мені чорні брови». «Чи я в лузі не калина була», та дует «Скажи мені правду мій милий

козаче», як рівнож деклямації «Гамалі» (Іван Платош) «Перебенді» (Анни з Поповичів Сещьо) «І живим і мертвим» (Микола Платош). Програму закінчили вправи дівчат лентами з музикою та пісню: «Заграй ми цигане старий» та вправи хлопців з пісню: «Іхав стрілець на війноньку». Вміло уложена та дбайливо виконана програма концерту полишила гарне враження на гостях, тому треба зложити признання Старшині Клубка та Паиству Рибакам за понесені труди.

Бажаним було б, щоб й старші громадяни Морохова та Мокрого більше цікавилися культурним життям у своїй селі. Брак своєї домівки приносить Клубкові все великі клопоти при улаштуванні різних імпрез. Добре було би зачати вквортці спільними силами та з допомогою братів з Америки будову власної домівки та цим причинитися до культурного та економічного піднесення села.

**Відчиги з рамени Клубка «Рідної Школи» в Сяноці відбулися в дні 16. лютого ц. р. в Морохові на тему про кооперацію, 1. березня ц. р. в Загупині про сільсько-господарську організацію та 8 березня ц. р. у Боську про кооперацію.** Реферував Мрг. Лев Букатович зі Сянока.

**Відкриття трикогарського курсу в Морохові,** улаженного місцевим Клубком «Рідної Школи» відбулося дні 23. лютого 1936. Отворив курс відпоручник Клубка Р. Ш. у Сяноці Мрг. Букатович у присутності учасників курсу та старшого місцевого громадянства вказуючи на значіння практичних курсів. Всіх курсанток є 45, у цім 11 хлопців. На курс цей ходять курсанти з Морохова, Мокрого, Морохівської Завадки та 2-ох хлопців з Трепчі. Праця на курсі відбувається правильно, курсанти роблять гарні поступи. Закінчення курсу назначене на 5 квітня ц. р.

### Не їдте на сліпо до Парагваю.

Головна Управа «Української Стрілецької Громади» в Аргентині перестерігає населення Волині й Галичи перед виїздом на колонізацію до Парагваю, яку останніми часами так гучно розрекламували різні підозрілі агенти й завдяки чому українці випродують свої й так мізерні посідости та їдуть в світ за очі шукати долі на чужій землі.

Ті агенти хочуть якнайбільше обдурити селян, щоби дістали свою пайку грошей від обдурених. Тому радимо, щоби кожний українець перед приїздом, а зглядаю перед продажою своєї землі в цілях виїзду до Парагваю — написав до Управи «Української Стрілецької Громади» в Аргентині й все точно від них вивідався.

## Як Москва поневолювала Україну

Вже на передодні смерті Богдана Хмельницького, Москва загострила свій курс у відношенні до України. Його гострота змогла тим більше після смерті гетьмана, коли то гетьманська булава опинилася в руках Івана Виговського. Новому гетьманові московський посол вже зовсім цинічно й отверго заявив, що Україна, це «гилля відломане від природного коріння Великоросії», за сформульованою в той спосіб теорією, пішли намагання здійснити її в практичному житті. Московський цар жадав, щоб його воеводів і залози допущено крім Києва також до Чернигова, Ніжина, Переяслава й інших міст; щоб вони побудували там замки-твердині; щоб людиність осіла при замках, підлягала воевідському присудові, щоб доходи з подимного (податок) і аренд по містах шили на удержання московського війська. Крім того цар домагався, щоб козацькі полки залишили Старий Бихів і Чавси на Білій Русі та щоб гетьман у своїх письмах не називався «вільним підданним», а «вірним». Щоб вимогти ці уступки, вислано з Московщини на Україну військо під проводом кн. Ромодановського.

Гетьман Іван Виговський розумів, що Україні треба за всяку ціну визбутися московської «опіки» та що те можливе тільки збройною силою. Оглядався за союзниками в боротьбі з Московщиною. Відновив давній союз з Татарами й помирився з Польщею. Задуми гетьмана проглянула як слід Москва й тому старалася підірвати скільки можна його повагу (авторитет) серед загалу. В тому вона послуговувалася своєю споконвічною, традиційною метою, випробуваною ще Андрієм Богданивським. Вона старалася поширити на Україну незгоду й заколот, цькувала одних на других, брата на брата, підпомагала й брала в оборону слабших, щоб остаточно й одним і другим накинати свою волю та впрягти в своє невольничє ярмо. Для неї таслом було: «Діли і пануй».

Так було й тим разом. На Україні вибух на соціальному підложжі буття проти гетьмана. На чолі народнього руху стояв полтавський полковник Мартин Пушкар, а його підпомагав кошовий запорізької Січі Дмитро Барабаш. Гетьман хотів спершу поладити справу мирним шляхом, але коли це не мало успіху, здушив повстання силою.

Доказано й ясною річчю було, що повстанців попірала Москва, яка гадала використати народній рух для своїх займанських цілей. Московські агенти, що хмарою розбрилися по Україні, дирили кличі, що треба обмежити владу і права гетьмана та старшини, завести по містах московські

залози та піддати Україну пряму під царську руку. Московський уряд вів потаємні переговори з Пушкарем і Барабашем, а царські воеводи, яких наслано з військом на Україну, нищили прихильників Виговського.

Це вмшання Москалів у домашню війну привело остаточний розрив. Виговський, заключивши з Поляками т. зв. Гадяцький договір, рушив в серпні 1658. р. проти москалів. Одна частина українських військ пішла на Київ і тут розбив її воевода Шереметев, друга зустрілася з Москалями під Конотопом. 6. лютого 1659. р. прийшло до великої битви, що покінчилася повною поразкою Москалів. Кілька тисяч московського трупу відкрило конотопські поля, кілька тисяч пішло в неволю, між ними два воеводи, князі Пожарський і Львов. Такого попрому московське військо ніколи до того часу не зазнало.

Але оwoчів конотопської перемоги не довелося Виговському збирати. Незвичайний воєнний успіх не приніс сподіваної волі Україні, бо гетьманові не

дано змоги використати, як слід перемогу, Москва програла на полі бою. Але де не приніс успіху меч, там в пригоді ставляли дипломатичні хитрощі. Вони помогли Москалям змінити в короткому часі основи воєнне і політичне положення на свою користь. За московською намовою піднялася на Лівобережжі опозиція проти гетьмана під проводом полковника Івана Безпалого. Не визнаючись в положенні, та не розуміючи ходу подій, Безпалий вислав на Запоріжжя зазив вестн боротьбу проти гетьмана, що «йде з Поляками», та проти його союзників, татар. Кошовий Сірко, завзятий ворог бісурман, напав на кочовища ногайців, а відтак рушив на Чигирин, що був столицею гетьмана. Татари почувши про Сірковий напад, покинули Виговського та пустилися домів, рабуючи та вбиваючи по дорозі людей. Гетьман облягав Гадяч, але на вістку, що Запоріжці йдуть на Чигирин, кинув Лівобережжя, і перейшов на правий бок Дніпра. На Україні зновже за московською намовою розгорілася незвичайна кривава й жорстока домашня війна, яка в свою чергу змусила Виговського зложити уряд гетьмана, в жовтні 1659. році.

Далі буде.

## Святогні побажання

шлемо нашим Братам у лемківській стороні зі світлими днями Христового Воскресення.

Рідним Братам за Океаном засилаємо щирі поздоровлення й побажання щасливого побуту на чужій землі. Наш часопис — хай кріпить Вашого духа та нагадає рідну хату.

Дай Боже, щоби з Христовим Воскресенням відновилася культурно-освітня праця серед ідейної нашої молоді, щоб у кожному нашому селі в Карпатах віджила читальня „Просвіта“, що вчить, єднає й веде наш нарід до організованого народнього життя.

Щоби не відлучували нас від нашої **духовної опіки** та від нашого матірного пня великого українського народу — цього Всім зі щирого серця бажає

Редакція „Нашого Лемка“

## Шевченківський вечір

улаштовано в березні ц. р. в Королівському Вороблику для членів Кружка „Сільського Господаря й Українського Спортивного Т-ва „Луг“, присвячений пам'яті 75-их роковин Найбільшого Сина України Тараса Шевченка.

У Шевченковім вечорі взяли участь громадяни обох Воробликів і Лядина, члени згаданих товариств. Вечір започаткував Ст. Вархоляк промовою про життя й творчість Батька українського Народу Тараса Шевченка, та його велику вагу не лише для кількадесяти мільонової маси українців у цілому світі, але навіть для чужинців.

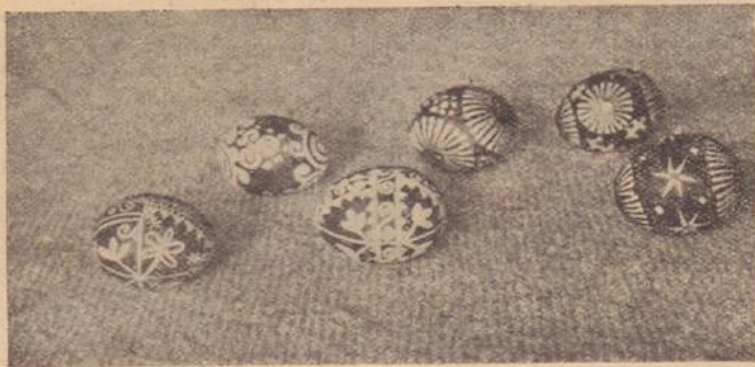
Далі наступила частина декламаційна; перед привязними пересунувся ряд декламацій з „Кобзаря“ виголошених гарно молодію силою. І так А. Копчак виголосив „Заповіт“, О.

Турковська „Три шляхи“ і „Думку“, О. Романчак „До живих і мертвих“, О. Колодійчик „Іван Підкова“, А. Каршневич „Розрита могила“, М. Копчаківна „До Основаненка“, М. Палюх, А. Тупяківна „Тарасова ніч“, С. Тельц „Гамалія“, К. Вархоляк, винятки зі „Сну“ і О. Тупяк, винятки з „Невольника“, Шевченківський вечір закінчено відспіванням національного гімну та 2-хвилинною мовчанкою в пам'ять 75-ліття смерті Шевченка.

Пізно розходилися члени з бадьорим настроєм та вірою в байбутнє Українського Народу. Учасник.

СКАРБИ ПОК. о. д-ра МАСЦЮХА

Померший недавно апостольський адміністратор Лемківщини о. др. Масцюх залишив у різних банках 300 тисяч злотих. Вкладкові книжечки виставлені на його імя, значить, що це все його приватний маєток.



Лемківські писанки в Сяніччини

## Новинки

— **Сеяли замкнули ексекютора в хліві.** Скарбовий уряд в Серядзі виделегував до Орачева, в тім-же повіті, ексекютора. Коли ексекютор прийшов до селянина, в якого мав доручення перевести ексезуцію, селяни його окружили і замкнули в хліві. Солтис намагався стати в обороні ексекютора, але його теж замкнули селяни в хліві. Після того 50 селян пішли, як делегати до сарадзького старости, який на їхню просьбу ексезуцію припинив. Щойно тоді вийшли на волю з хліва ексекютор і солтис.

— **Кооперація на Закарпатті.** На Закарпатті поважно почали тепер думати про те, щоб поширити ідею кооперації. Інж. Волковський подав проєкт Господарській Раді в Ужгороді завести в народній школі навчання предтету кооперації. Цей проєкт є згідний з наміром нового чехословацького міністра шкільництва д-ра Франке, який хоче запровадити в плян наавчання середніх шкіл предмет народнього господарства. Інж. Волковський походить з Поділля, студії відбув у кооперативному Інституті імені Т. Барановського в Києві, а потому на економічно-кооперативному Факультеті Української Господарської Академії в Подєбрадах, де був також організатором академічних кооперативних установ.

— **Музичне Т-во Ансенка** у Львові, вул. Шашкевича 5. продає за готівку по 1 зл. „Лемківські пісні“ М. Колесси на мішані хори“. Там слати замовлення.

— **Криваві заворушення в Кракові.** В Кракові дійшло 25. м. м. до демонстрації штрайкуючих робітників. Демонстранти підбурені комуністичними й єндецькими агітаторами, не услухали зазиву поліції розійтися й заатакували поліціантів стрілами револьверів і камінням. Кількох поліціантів ранено. Тоді поліція вжила зброї. 30 демонстрантів ранено, з чого 6 вмерло. Кількадесят осіб арештовано. Поліція

ще того самого дня привернула в місті спокій.

— **Історія Біблійна в образах.** сторін 64, біблійних ілюстрацій 56 + титулова ілюстрація. Накінці поміщені щоденні молитви. — Даймо кожній шкільній дитині цю книжечку. — Ціна з поштовою пересилкою 25 грошів. Замовляти найменше по 6 примірників. Видавництво „Криниця“ Перемишль.

— **Ще про денатурку.** За пиття шпіртайки суд у Риманові покарав деяких селян зо Синева й других сіл гривною 20 зл. і по місяцеві арешту. Направду сором, щоб самі селяни не могли зрозуміти, яке нещастя паде на них і на їхні діти з уживання цієї отруї. Влада повинна забаронити продажу денатурки у всіх місцевостях, де не вживають машинок до палення, та що більше — строго карати жидів, які покрийомо розпивають селян. Зокрема шкільна влада повинна подбати, щоб у всіх — без різниці — школах засновувано протиалькогольні кружки та відповідними відчитами для молоді й для старших навчати, як вести протиалькогольну працю серед сільського населення.

— **Страшга повінь в Америці.** Шість Станів Північної Америки навістила повінь, якої не памятають там від дуже давних літ. Вода розлитих рік залляла цілі простори та знищила управні поля, села і міста. Дах над головою страило понад 300 тисяч осіб, причому багато жертв у людей; понад 200 осіб потонуло в розбурханих філях. Матеріальні шкоди величезні; обчислюють їх на 400 мільонів доларів. На теренах повені ночали ширитися пошесні недуги.

— **Хто тимчасом управляє душами Лемківщини?** До часу іменування нового адміністратора Лемківщини по смерті о. д-ра Масцюха управляє деканатами Лемківщини о. Полянський, канцлер. Про о. Полянського довідуємося, що він тих самих думок, що й покійний о. Масцюх, — отже: не узнає жадних українців, не узнає пісні „Боже Ве-

ликий“, ані вишивок у церквах, що їх заборонив був о. Масцюх кілька тижнів перед своєю. Чи така „політика“ може вийти на користь лемкам і католицькій Церкві — це вже річ сумління тих адміністраторів.

## ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У КРАКОВІ.

Заходом усіх українських культурно-освітніх товариств у Кракові відбувся в неділю 15. березня ц. р. концерт в 75-літню річницю смерті Тараса Шевченка.

Шевченківські концерти в Кракові все тішаться гарними успіхами. І цьогорічний концерт теж не остав позаду.

Цілість концерту давала дуже поважний настрій, гідний 75-ліття смерті Шевченка.

## ШАНУЙТЕ РІДНЕ ПИСЬМО.

Українські емігранти в Америці дістають дуже часто листи від своєї рідні з Галичини, писані латинською польським правописом. Це треба пояснити тим, що декотрі наші люди знають, що в Америці уживається англійської мови, яка має латинську азбуку і що діти неписьмених емігрантів можуть такі листи своїм родичам прочитати. Тимчасом справа мається на відворот. Ніхто з англійської школи польського листа не перечитає, бо латинські букви в англійській мові вимовляються йнакше, як у польській. Зате з листом, писаним українськими буквами, немає ніякої трудности. Українці в Америці осіли колоніями та мають українські школи для своїх дітей. Фонетика українського письма і вимова української мови є легка для тутешніх дітей і вони собі її присвоюють, тому листи, писані українськими буквами, легко перечитують. Дятого пишуть листи до Америки нашим рідним письмом і нашою мовою.

Поповнив самогубство парубок Гр. Синявський у Вороблику Корол. в дні 13. березня ц. р. кидаючись під особовий поїзд. Причина самогубства — домові непорозуміння.

## МОЯ ДОЛЯ

Доле моя, доле, зрадилась мене;  
Взялась я в чужину, тай мучиш [мене.

Неправду ти, доле, казала мені  
Що довго не буду тут на чужині.  
Доле моя, доле, признаюсь тобі:  
Не хочу вмерти тут на чужині.  
Прощу тебе, доле, пожалій мене,  
Поверни в край рідний, де рідні [живе,

Де батько і ненька, де брат і сестра,  
Там мила Вкраїна, там рідна земля.  
Там, де я родилась, нехай там умру,  
На рідній Вкраїні навіки спічу.

## На Великдень між Земляками за Океаном

В 6.(30.) числі «Нашого Лемка» писали ми п. з.: «Милі гості в Нью-Йорку» про приїзд двох Сестер Василянок зі Львова до Нью-Йорку, щоб там і в других американських містах улагодити вистави українського народного мистецтва. По повороті з Америки С. Северина помістила опис своєї подорожі і враження за океаном, які в уривках за «Ділом» подаємо:

Тиждень минув скоро, ми оглядали околиці, оповідала я сестрам про рідний край; були там галичанки й американські уроженки. Підготовка до свят така сама, як у нас.

Великдень. Ідемо до нашої церкочки. Парохом є о. д-р Тиханський, середні школи покінчив в Америці, а богословські студії в Римі. Кожного дня править Службу Богу у сестер, а в неділю обслуговує дві церкви, одну в Чеслпик, другу в сусідньому місті. Бачу, що заноситься на велику параду.

Здовж дороги стоять авта. Це поприїжджали фермери з родинами до церкви. Утренья, читана Служба Божа. Співана буде у другій церкві. Зі співу я пізнала, що переважають Лемки, в часі Служби Божої співали діти під проводом матері Зиновії. Та особа доказує чуда. Піднесла високо господарку на фармі, учить співу, уладжує навіть з малими дітьми концерти, вчить чужих дітей катехизму по англійськи, українськи у рідній мові.

На Великдень я багато думала про своїх. Чудовий ранок. Хати потонули у рожевому цвіті яблук, а серед них пишталася українська церковця. В часі обходу діти з віночками на головах і в білих суконках сипали квіточки, а з грудей старших емігрантів і тамошньої молоді несеться радісна, воскресна пісня. При благословенні всі навколо ліжка молилися не тільки за себе, але й за своїх дорогих у рідному Краю, молили кращої долі для них.

Другого дня свят я попросила найстаршого фермера, щоб розказав історію тутешньої еміграції. Оповідав, що Преосвященний Ортинський любив нарід, мав широкі пляни й всіми силами старався їм допомогти. Закупив у цьому стейті цілі простори землі, опісля розпарцелював між своїх, на догідних умовах, а вони помалу стали дороблятися. Дороблялися десятки нальцями, не досипляли, нераз голодували, піт спливав з чола на цю землячку й так прийшли до маєтку. Тепер не бідують, добре їм, мають священника (о. Тиханського), який дбає за них, як рідний батько, сестри працюють над освітою дітей, люблять теперішню ігуменю, вона нічого для них не жадує.

Фармер порадив оглянути кілька фарм, щоб у краю розповісти про їх

життя. Бере мене на своє авто і ідемо. Є різні фарми. Вибираю курячу. Зайжджаю на подвіря. Виходять старші люди — чоловік і жінка. Витаюся з ними й відразу кажу, за чим я приїхала. Велике подвіря загороджене високою сіткою. Вхожу до кімнати з маленькими, чорноокими курятками. Їх тримають у чистій кімнаті з центральним ogrіванням, цілу ніч світять електрику, щоб не скупчувалися і не душилися.

Заки ввійшов до курок, господар стукає тричі. Кури стоять на «юзірі». «Чому стукає, коли входите до середини?» «Кури не люблять, як хтось входить несподівано, вони підлітають угору й наслідком того повстає страшна курява, що запоршує очі.» «Навіть кури в Америці домагаються панської поведінки» — була відповідь.

Спішуся, щоб оглянути фарму з коровами. Тут щось інше. Хата мурована, великі стайні, шпихлірі на збіжжа й кукурудзу. Пізнати добробут. Фермер має двіста акрів прегарного управління землі, 20 коров. Стайні модерні, з вікнами, мають досить повітря, всюди чи-

сто. Окремий будинок призначений на молоко; тут є ледівня, молочарські машини. У стайні бачила я, як малі котенята хлєпали свіже молочко з мисочки. Всім тут гарно жити, навіть котикам. «Як ви дійшли до такого маєтку?» — питаю. «Працею рук. До Америки приїхав без нічого, мав два долари, як опинився в Нью Йорку. Служив, склав гроші до гроша, не пив, не курив, пізнав добру, ошадну дівчину, ми одружилися і помало дійшли до маєтку. Тепер читаємо господарські часописи, книжки й Богу дякувати, маємо самі добробут і памятаємо про рідню в краю, про «Рідну Школу», а як буде треба й більшої жертви — певно не пожалуємо нічого.» «Чи читаєте українські часописи?» «Читаю «Свободу», «Америку»; цікавлюся подіями у краю, слідкую за тим, що діється на Великій Україні. Тепер лекше стало на душі, бо американські часописи почали цікавитись Україною, всі заговорили про кривду, яку заподавають московські большевики нашому народові.»

(Це лише частина цих дуже цікавих і цінних споминів, що їх Високодостойна Добродійка С. Северина переживала серед наших братів за Морем).

## Подяка

Кружок «Сільського Господар» у Вороблику корол. складає цю дорогою сердечну подяку за щирі жертви 2 дол. Добродієві Миколі Копчакові в місті Шікаго Злучені Держави Північної Америки. Правління Кружка іменем усіх своїх членів, засилає Братам Односельчанам за Океаном щирі побажання Веселих Свят Воскресення Христового, дякує за пам'ять, та прохає на далі памятати про Український Дім «Сільського Господаря», та підмогу і пренумерату нашого щирого українського двотижневика «Наш Лемко».

Правління Кружка «Сільського Господаря» у Вороблику кор. висловлює признання Хвальній Редакції «Нашого Лемка» за життєрадісні лучі знання та просвіти на сторінках нашої газетки.

Рівночасно з нагоди Великодніх Свят засилає Хвальній Редакції побажання Веселих Свят; хай з Христовим Воскресенням воскресне і ліпша доля цілого Українського Народу!

Т. Копчак.

Ст. Борх лян.

## Промова на спільній вечорі

Дорогі Зібрані! Коли ми тут разом зійшлися на нашу спільну гостину, то не лишень для самої розривки і забави, але на це, щоб оживити і піднести наші давні традиції й щоб витягнути з них науку. А яку то науку дає нам нинішня спільна вечера? Вона в першій мірі представляє нам наше минуле. Вона представляє нам велику жертвенність наших предків. Вона представляє нам братерство, згоду і любов взаємну.

Тому мої дорогі; плекаймо ті християнські і національні чесноти почування. Нехай згине між нами заздрість, незгода і ненависть, а запанує братерство, єдність і любов, а тоді дитяtko Ісус буде благословити нас, тоді настане мир, тоді буде лад-буде все на світі радо, діждемося щедрих днів, ту на землі і в будучім життю, чого всім Вам зібраним і собі зі щирого серця бажаю. (Промову цю виголосив В. К. в Бонаривці, гл. 7 ч.).

Василь Качмарський.

—о—

Спаєні господарські знаряддя, хатня обстановка і живий інвентар представляють для Вас на випадок пожежі більшу втрату, як погорілі будинки. Тому обезпечуйте від вогню свої рухомости в Товаристві Взаємних Обезпечень «ДНІСТЕР» у Львові, вул. Руська ч. 20.



## Світова політика

З повоєнної світової політики ясно бачимо, що більше фарисейської гри хіба ще не провадив світ.

Пригляньмося, як це все складається. Дві сили в повоєнній світі готуються до удару — Комуна й Націоналізм.

Першу репрезентує Червона Росія, а другу відроджена Німеччина.

— Перша затроїла своїми ячeyками майже цілу земську кулю — але й друга не остає позаду. Націоналізм росте в силу по всіх краях з дня на день. — «Нарід понад усе!» — лунає клич. Приходить час визволення всіх, хочби й найменших народів.

Події йдуть своїм ходом. Коли перед війною царський молох провадив опікунчу політику «соєдинення під своїм караулом усіх слов'ян», і тою політикою допровадив до світової різанини, то його наслідник — червоний молох змінив і поширив круг ділання вже не до соєдинення слов'ян, а — «пролетари всіх стран соєдиняються». — Кинув гасло і на мить не перестав перти до здійснення свого клича.

Вправді, коли-то вибрався збройно на підбій «буржуазії», дістав під Варшавою по лапах. Цофнувся у своє логовище, занявши Україну та ссе з неї кров і хліб забирає. Та не перестає залити другі краї своєю заразою.

Тепер він вже не воює кривавою зброєю; він, використовуючи повоєнну несправедливість, чіпився ще страшнішої зброї. У всіх країнах світу він затруває своєю отруєю горожан, підготувавши їх, щоб у догідній порі робити перевороти, а тимсамим здійснити свої чортівські пляни. Цю роботу виконують агенти червоного молоха.

І так праця червоного ката не устає й не тільки Європі, але цілому світові грозить залив червоної орди. Небезпека того заливу при найближчій завір'юсі є більш, як певна, коли не створиться сила, яка могла би раз на все стерти з лиця землі московську гієну. Сила така є, і як вже сказано, репрезентує її Німеччина, а з нею Японія і Італія.

Коли Німеччину в світовій війні ніби покотано, то переможні держави, головню Франція у вічній тривозі перед німецькою відплатою не находить спокою.

Червоний молох бачить цей страх Франції, тож користає з того подвійно: має військову безпеку Франції, і то скомунізовану Францію в середині. Потім, так чи овав Франція буде його.

А коли ще прийнято червоного молоха в члени згнилого Союзу Народів і заключено французько-большевицький пакт, явно звернений проти Німеччини, Німеччина зробила відрух,—

займаючи здемлітаризовану полосу Надренії своїми військами. Положення загострилося. Червоний молох радіє. На випадок розправи Німеччини з Францією, він пішов би на Німеччину, а по дорозі робив би своє. Якби війна розгорілася на добре, комунізм по всіх краях відніс би свою голову.

Що скаже на це Англія, Бельгія й інші сусідні держави, ще не відомо. Положення напружене. Червоний молох до того часу вспів вже перетягнути на свою сторону і до своїх цілей Чехію, де мав би запевнений перехід через чеську територію в сторону Німеччини. Хабарна Румунія також вже лежить під його впливом. Англійські колонії від давня точить його зараза й підготує Англії милу несподіванку.

Та розправи Франція — Німеччина здається не буде. Ще не час. Тепер ще Гітлер, вожд німців, останній раз подає руку до згоди Франції й другим західним державам.

Положення страшенне. Між квалом і молотом найшласть Польща. З Францією треба панькатись, з Німеччиною жити б в згоді. З червоним молохом не загризатися. Як рішиться Польща, покаже час.

Але заки може прийти до удару, можуть ще прозріти засліплені держави та вибрати між життям або смертю.

Ми, Українці, маємо також в тім усім своє завдання. Ми мусимо розсадити нуто червоного ката.

### ЛЕМКІВЩИНА ВІРИТЬ У ПОБІДУ ПРАВДИ НАД ЗЛОМ.

Лемки є глибоко релігійні, тому не хочуть мати до діла з вчорашніми комуністами, а теперішніми приклонниками криницького «Лемка», котрі не вагаються в своїй шматі висмівати не тільки українське духовенство, але і молитву перекичують та висмівають (Отче Наш, Богородице Діво і др.).

Лемківщина вірить, що скінчатся шкідливі експерименти з її душою, що знайдуться люди, які постараються у найвищій церковній Власті про належне насвітлення лемківських відносин, чим причиняться до оздоровлення церковного життя і відчищення Лемківщини з кацапсько-московісько-православних налетів. Це повинно лежати в інтересі усіх чесних людей. Ми, Лемки-Українці, свято переконані, що враз із Світлим Воскресенням Христовим, воскресне для нас краща доля; без огляду, чи то кому подобається або ні!

Українець, греко-католик.

### «НЕОБХІДНІ ВИДАТКИ»

Підчас соймової дебати посол о. Довнар зазначив, що продовж останніх 10 літ перенесено («для добра школи») 50.000 учителів. В одному тільки 1932. р. перенесено їх 7.000, що коштувало півтора мільйона злотих.

Варшавський тижневик «Свят» (ч. 7) з цього приводу пише:

«Бракує шкіл. Зростає безграмотність. Чи вже нема пильніших видатків, як перенесення нещасних кочівників, перекидуваних з місця на місце — чорт зна що?» Н. Ч. 57. ч.

### САМОГУБСТВО ВІЩЕБУРМІСТРА

В Горлицях відобрав собі життя віщобурмістр Кароль Крисаковскі, що був одночасно директором місцевої Комунальної Каси Ошадности. Він вислав свою дружину з дитиною до костела на богослуження та сам лишився удома й вистрілом з револьверу відобрав собі життя. Причина самогубства невідома.

### ДІДИЧ СКАРЖИТЬ.

Дня 15. грудня 1935. р. появился в ч. 24. часопису «Наш Лемко» такий допис:

«До відома Українській Парламентарній Репрезентації.

В часі цьогорічного передовку Березищина пережила великий голод. Люди на весну ані не позасівали, ані не посадили бульби. Частинно влада старалась допомогти. Приїзаво збіжка на відробку при направі дорі. Однак тут діялись ядузяття. І так в поздрецькій волості в селах Глудно, Сельська, Володзь трапилось, що селяни з Глуджа зловили — по 3 зл. а конто бульби в сумі 300 зл. Однак як бульба прийшла, то забрав собі її вїйт, збанкрутований дідич, а глуджани, які складали кривавий гріш, не одержали ані бульби, ані грошей; в Сельських натомість солтис за працю при направі дороги виплачував збіжкам, але не 5 кг., як йому веліли, тільки відмірював горцем, в якому було тільки 4 кг. На запит, чому не важить, казав, що від і так дає більшу міру, бо більше «вивальчид» для бідних в старості. До цього додати треба, що в збіжжі було дуже багато піску. А збіжка, призначене для голодних володзан — стояло в солтиса в оїцах і кури його їли, а селянам не мав часу роздавати.

Прохаємо Українську Парламентарну Репрезентацію, щоб цю справу представила вищим властям, щоб перевели слідство та покарали винних, що журували та журують за селянській нужді. Підписано: Покривджені»

Тим дописом почувався обиджений п. дідич Францішек Равіч Тищинський, вїйт села Ноздриці й вніс проти Івана Тиктора, відповідального редактора часопису «Наш Лемко» до Окружного Суду у Львові акт обвинувачення. Обвинувачений до розправи в дні 18. березня ц. р. не явився й тому розправу відложено на день 16. квітня 1936. р., год. 9. рано.

Боронить адвокат Др. Степан Шухевич зі Львова.

Поширюйте „Нашого Лемка“



### СВЯТА ПРЕЧИСТА ПО РАЮ ХОДИТЬ

*В неділю рано сонейко сходить,  
Свята Пречиста по раю ходит,  
Свого синойка за рученьку водит.*

*Вивела го на згаріща,  
А з гаріща на казане —  
А з казаня на синє мори.*

*На синім мори округлий каминець —  
На тім камінці округла церковця*

*А хтій церковці округлий  
столонько —  
А за тим столоньком сам милій*

*Волосоньки мав опуцzeni,  
Вічницька склонени,  
рученьки розскрещени —  
Ноженьки повішени,  
Кровця сьзята  
Пренайсьвітліша розліяга.*

*Сину, сину, одпусть вину —  
— Мамцю, мамцю, ни одпустью —  
Грішню душу в рай! ни пуцу.*

*Сину, сину, одпусть вину —  
— Мамцю, мамцю ни одпустью —  
Грішню душу в рай! ни пуцу.*

*Божа Мати крижом хпала:  
— Мамцьо, мамцьо, уж одпустью  
Грішню душу і в рай! пуцу.*

### Читальняні Збори

Дня 1. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Читальні «Просвіта» в Лодині, пов. Сянік.

Кожного року на Загальні Збори приїздив до переводу організатор Філії Т-ва «Просвіта» зі Ся-

нока. Цього року ніхто не приїхав. Заступник голови Михайло Машняк перевів Збори. Зо звітів, які предложили Виділові знаємо, що у звітовому році було 14 засідань Виділу й два засідання Контрольної Комісії, 100 голосних читань, 1.500 слухачів, дві вистави й дві забави з танцями. Прочитано 263 книжки, крім часописів. Ви-

брано новий Виділ. Збори закінчено відспіванням національного гімну.

Знову ж в дні 4. березня ц. м. відбулися Загальні Збори читальні «Просвіта» в Глумчі. Філіяльний організатор зо Сянока перевів ці Збори. Вибрано новий Виділ з Всч. о. С. Головідом як головою читальні.

В. П-аш.

### До чого призначений т. з. лемківський буквар

Український щоденник «Діло» в 63 числі, з дня 20. 3. ц. р. помістив ось-таку (несконфісковану) відомість:

В літі мин. року зорганізували в селі Лопінка, лиського повіту, публичну однокласову народню школу з українською і польською мовою навчання. На жаль, через непорозуміння селянин не внесли до 14 днів рекурсу проти утравізму школи, який в цьому випадку не мав ніякого законного оправдання: в селі Лопінка є 64 дітей греко-католиків, 1 жид (німецький підданий) і ніодної дигини лаг. обряду. В селі буквально нема ніодного поляка, зате є 5 дорослих жидів. З початком 1935-36 шк. року введено науку на основі т. зв. лемківського букваря; учителем призначили молоду людину, що ні словечка не знає, ні не розуміє по українськи, так, що навіть молитву «Отче наш» мусів йому наш парох написати латинськими буквами, бо не знає навіть нашої азбуки!

В селі з чисто українським населенням навіть в утравістичній школі повинна наука в першій класі відбуватися в українській мові. Тому заступлення т. зв. лемківського букваря польським є для населення наглядним доказом, що лемківський буквар завели тому, щоб знеохотити людей до науки в «руським ензку», який опісля «на власне жондане» заміняють букварем польським.

Вирінає одно питання: Чи це відірваний випадок у школі в Лопінці? Чи може заповідь нової тактики подвижників т. зв. «лемківщини» в лиськім повіті?

«Український Бескид» в 12. ч. додає: Для нас наука: Не купувати для дітей т. зв. лемківських букварів, бо цього не потреба — на це нема ніякого закона — то так собі вигадали пани, щоби туманити наш нарід. Всі сусідні села, бачучи, як Лопінка виїшла на лемківським букварі — не дуже будуть спішитись

Е. Гринишин

### НАШІ ГОРИ

Вони стоять закутані в білу мряку, як старозавітні пророки в глибокій задумі та бережуть одвічної тайни.

Люблю гори.

Бо вони горді та неприступні, не те, що доли. Там зір лине далеко і думка буяє широко — куди хоче. Гори простір заковують і зорові пройти не дають, однак думку високо пускають. Замість повзати низько при землі — як на долах, вона, відбившись від стовбурів і вривчастих скель, лине високо до Бога.

Тому люблю гори.

Бо вони могутні та величні. Доли — ні. Там людина не має опору. Гори здержують людину, наставляють гру-

ди, порослі густим лісом, зрапені глибокими дебрами, найжені гострими скелями та не пускають.

І людина мусить боротися з ними, бо вони заздрісні за свою красу і горді своєю силою.

Серед лютої боротьби земських стихій, серед реву вод, проклонів громів з темних хмар вони видобулися з нутра землі на денне світло, поклавши трупами своїх противників — на доли. І доли нишком прилягли побіджені, в німій пошані до гір.

А гори?

Похитують кучерями смерекових верхів, шепочуть вітряними устами давню легенду побіди і панують над просторами.

А всежтаки, хоча грізні — вони гарні. Старі гори теж гарні. Вони, правда, лісі, їх голови пожовклі від спраги соняшної, порепані дощами і по-

криті зморшками. Однак вони гарні.

Замість зелено, вони прибрали свою лисину хмарами і дивляться достойно з височини на малее.

А малее?

Розкинувшись розкішними, зеленосніжними куклами по землі, грається на сонці. Ці малі гори — зачесані дбайливо буйними вітрами — перекликаються між собою гомінкою луною, журчать дзвінкими потоками, співають пташині пісні та шепочуть таємно свої перекази-легенди про лицарів, про давніх героїв своїх.

І тому люблю гори.

Бо гори живуть, бо вони мають свою душу.

Бо гори співають, гори грають... а доли?

Мовчать.

## На західньому промежжі

Лемківське село **Мала Ростока**, віддалене 21 км. на схід від Ново-го Санча, 9 км. на полудне від Лзбової, ділиться на п'ять окремих частей: Бабяківка, Стецьківка, Шовтиство, Цюківка, Яворінка.

Про наше село співається в піснях:

„Ростічки, Ростічки,  
Невелике селечко,  
Ке би не ти гори  
Било би містечко“.

На горах знаходиться камінь, та старі люди оповідають, що цей камінь ніс дитько на замок дідица в Завоевій, одначе в Малій Ростоці запіяв когут і чортище залишив його на ростіцькій горі. Між горами пливе потічок Перевал, що з Ростоки через Складисте впадає в Матієвій до більшої річки Камениці. Цікава також на наших горах давня збуецька печера — мабуть з часів повстання Лемківщини проти самоволи шляхти, як то в Галичині появилися полки Богдана Хмельницького та якийсь Костка Наперський скликав нарід до Чорштиня проти самовільників. Повстання народу не повело, тому більше бутні повстанці, що не хотіли покоритися панщизняному ярмові, утікали в ліси, закладали збуецькі ватаги та скривалися в печерах. Відси заховалося безліч

цікавих передань про давні події в сандецьких землях. Мабуть тяжкий хрест несли наші люди в панщизняних часах. Одначе все минає цісарі минулися, великі пани попропадали, а Ростока була однакова й такою остане.

— Ой нема то, як в Ростоці,  
Кей я сі засьпівам в лісі на толоці,  
Мні полетит голос  
аж до милої Ганці...

Мала Ростока належить до парохії Матієва; люди в селі чесні та свідомі. Молодь горнеться до всего, що своє, рідне українське, залюбки читає добрі українські часописи, книжки; держиться вірно й сильно нашої греко-католицької Церкви — в повній надії, що засіє краща доля нам і всему українському народові.

*Антін Заверач.*

**Від Редакції:** Пам'ятайте рідні наші Брати в Малій Ростоці, що одиноким нашим заборолом і нашою остеєю перед розбиттям є наша прадідня греко-католицька Церква, що еднає нас під своїм могутнім омофором. Тому горнімося всі під її матерню опіку, а тоді по всій лемківській землі полине до Бога радісна пісня „Христос Воскрес“!

—0—

## Освітньо-культурна праця чит. „Просвіта“ у Вислоці

### 1. АДМІНІСТРАЦІЙНО-ОГАНІЗАЦІЙНА ДІЛЯНКА ПРАЦІ.

Загальні Збори. Читальня „Просвіта“ відбула 5. Загальних Зборів: перші Основуючі Загальні Збори відбулися дня 11. жовтня 1931. р., 2. — Звичайні Збори відбулися 27. березня 1932. р., 3. — 24. грудня 1932. р., 4. — 21. січня 1934. р. і 5. — 9. січня 1935. р. Збори відбувалися: 1 і 3 в домі Дмитра Гузіляка, 2. — в домі Василя Галенди, 4. — в салі „Нової Школи“, а 5-ті — в салі „Старої Школи“. Перші (Основуючі) Збори скликували основники читальні, 2, 3, 4 і 5 Збори Виділі читальні. Час на всіх Зборах тривав загально 11 годни. Присутніх на Зборах було: на 1. (Основуючих) Зборах 24 осіб на 2. — 17, на 3. — 22, на 4. — 43 (35 мушци і 8 жінок-дівчат), а на 5. — 10 осіб. Загалом — 116: мушци 108, жінок 8, середньо 25 осіб-членів. Збори відкривали: 1, 2 і 4 Дмитро Гузіляк, господар, як голова читальні „Просвіта“, а 3 і 5 — Микола Малий, рідник, перший раз, як секретар, а другий раз, як секретар читальні „Просвіта“.

**Провід Зборів.** Пресідником Зборів були: Гриць Соломон на перших (Основуючих) Зборах, о. Володимир Пристай на других та Теодор Блажейовський на 3, 4 і 5 Зборах. Секретарем Зборів були: Дмитро Гузіляк на перших, Степан Цуприк на других, Микола Малий на 3 і 4-их, а Іван Ревенда є. Мих. на 5-их Зборах. Відпоручники на Зборах читальні „Просвіта“ були: о. Петро

Венгльовський, організатор-постратор з Філії Т-ва „Просвіта“ в Сяноці, на перших, т. є. Основуючих Зборах, на 3-их Зборах — о. Володимир Пристай, священник у Горішній Вислоці, з рамени Філії „Просвіта“, а на 2, 4 і 5-их Зборах відпоручників з Філії не було.

(Дальше буде).

### Порятував

Сум і журба, плач і безрадність загніздилися в хаті Гриця Загонистого. Його жінка Марина, почорніла вже від того плачу. Лиш сльози й сльози, як дощ осінньої днини, мов олово падають на пориту долівку.

— І хтоб то був на нього сподівався! — шептала Марина. — Таж він таким добрим, співчутливим прокидався — мов ягнятко. Облесні були його слова. Здавалося: справді хоче щиро допомогти, хоче порятувати в нещастю, щиро простягає руку, щоби витягнути з біди. Ох діти мої, діти... Хтож вас тепер годуватиме? Нашу кормительку святу землицю, загарбав він — Лейба ненаситний. Ох!

...Це так про Лейбу Штайнгерца, шептала Марина.

Перед роком, одної весняної днини, загостив до Грицевої хати такий панисько, що то його люди називають

„здекутар“. Гриць за податки винен був сорок злотих та заплатити не було звідки, то й приїз до нього грубий панисько.

...Фантувати, фантувати, але що? — Грицева хата світила пустокою. Під стіною стояв старий, хробачливий стіл зі зломаною ногою. В кути: якнебудь збите причча, а на ньому купка знищених лахів. На стіні висіло рядком кілька образів, вже так почорнілих від диму, що навіть годі було пізнати, які святі на них намальовані. На полиці стояло кілька обсмалених горців, під лавою діжа та коновка, — ось і все. Ага! На печі сиділо ще двоє дітей.

Екзекутор глигнув щераз сюди-туди, забурмотів щось незадоволено й виїшов до сіней. В сінях поглянув кругом. — Порожні були. Увійшов до стайні.

— Ага, тут корова! Добре.

Не церемонився багато, лиш записав корову. На відходне сказав, що як Гриць до чотирнадцяток днів не зложить грошей, то корову продадуть.

...Бідкав Гриць, заплакала Марина, — не було ради ніякої.

Аж тут в цю хвилину прийшов до їх хати — місцевий жидок Лейба. Поздоровкався облесно і зараз випитуює:

— Ну, що таке у вас, Грицуню? Чого плачете, Марино? Яка вас тут обсіла біда? — говорить.

— Та от біда така напала нас, що пай Бог боронить. Екзекутор записав корову за податки. Грошей ніяк не можемо роздобути, — так як камене вгризти.

Тут Лейба так млісенько почав говорити:

— Грошей... грошей, ну, чомуби я не мав позичити? Може я не знаю, що таке біда? Коли вже така напасть стрінула вас, то хіба я вам не поможу? Я вас добре знаю, і коли хочете, то можу вас порятувати; радо позичу грошей та як будете мати, то мені віддастьте.

— Йой, Лейбуцю золотий, пожичиш? — аж підскочила врадувана Марина.

— Ну, чому би ні? Кілько вам треба?

— Та там разом з коштами маю заплатити 50 злотих, то й тільки требаб позичити — сказав Гриць.

І Лейба зараз позичив Грицеві 50 злотих, а Гриць і Марина тільки підписали якийсь папірець; вексель, чи як його там зовуть. Гриць до року мав гроші віддати.

Мишув рік. Лейба забирає їх землю.

Усі говорили, що Лейба сфалшував вексель, що дописав на ньому зера, але таке говорення так й зісталося пустим говоренням, бо Лейба загарбав Грицеву нивку. — Це так порятував він Гриця в нещастю.

*Петро Попередний.*

## Коли хочете,

щоб Ваші діти виростили на сильних, характерних і розумних людей — щоб вміли пошанувати свою рідну мову, пісню та були гордоцями великого Українського Народу — то дайте їм у руки добру українську книжку і національний виховний часопис.

### Як орати рілля та як держати обірник у гноїні?

Від способу обріпки ріллі залежить урожайність поля. Інакше треба орати добрі ґрунти, положені на рівнині та окремо треба оброблювати горбкуваті, кам'яністі загопи. Звичайно кажуть старі господарі, що гірське поле ореться мілко, щоб кладена скиба землі не була грубша від 10 см., або около 4 цалі. Однак це повідження не конче корисне, бо народня приповідка каже: „зореш плитко, посієш рідко — уродиться дідько“.

Чому саме видайність ріллі тісно в'яжуться зі способом орки та прикмет самого поля — на це легка відповідь. Треба знати, що рілля складається з трьох частин. Перша верхня частина землі з середущою підскибною — це найбільше родюча частина землі; тут живе багато різних дрібнеустроїв, потрібних до росту і життя всім рослинам, тут також нагромаджені всі поживні части — одні з обірнику, другі з розкладу приораних залишків у ріллі — що разом підкріплюють посіяні або посаджені рослини, збіжжа. Під цією землею знаходиться мертвація-цілець, цебто земля, яка або взагалі, або має дуже мало поживних частин. Саме тому кожний господар повинен добре пізнати свою ріллю та орати її так, щоб якнайменше добувати цілець наверх. Сполукані, виявлені ріллі, або такі поля, що на спаді виполікує злива, часті дощі, треба бодай що п'ять літ піднести навезеною землею з придорожніх ровів або деренями на зиму.

Друга ще важніша річ при господарстві, це взірцеве передержування нагромадженого обірнику. Чим більша стирта обірнику, тим більше хліба видає рілля. Гноївні треба будувати в затишнім місці, недалеко від стайні та конечно побіч самої гноївни поставити збірник на гноївку. В гноївці знаходяться найдорожчі частини природнього погною. В других культурних краях не розливається самотпас гноївка по ровях, або по саді заливає травники та нищить коріння овочевих дерев і випалює траву.

До гноївни не сміє підходити вода, ані з ґрунту, ані з окапу. Вода виполікує всі кращі частини обірнику, знову-ж надто сухий обірник спалюється. Щоби задержати відповідно обірник, треба його щотинжня

добре втолучувати, замішувати коровами, в гарячі дні закривати мохом або дерниною. Також ніколи не треба лишати обірник розвезений на ріллі, але все треба його зараз приорати й то таки того самого дня. Розкинений обірник і зараз приораний не марнується лише задержується в ріллі ціла його справа вартість. Вкінці треба ще знати, що хто має поле тяжке, глинкувате, то інакше треба його оброблювати як легкі піскуваті ґрунти.

Ю. Т.

### ЩОБИ ПЛАХТА НЕ ПЕРЕМАКАЛА

Хто частіше їздить в далеку дорогу, той мусить мати неперемакальну плахту, щоби нею накривати перевозуваний крам. Таку неперемакальну плахту кожний може сам собі зробити. Робиться це так: найперше заварюється 1 літру льняного олію (уважати, щоби не запалився), до него доливається 4 великі ложки терпентинового олію (дуже дешевий і можна купити в догерії, або там, де продають фарби, покост) і одну ложку меду. Все те підігрівати на слабім вогні й мішати. Як вже добре вимішаємо, то тоді пом'яти добре плахту і горячою тою сумішкою смазувати плахту. Як висохне, то не буде перепускати води. — В такий самий спосіб можна зробити собі непромакальну полотнянку чи іншу одяжу.

### ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Анна Оліяр, Америка: за гарного лета щиро дякуємо. Ваша передплата врівняна по кінець 1936. р., Михайла Хруняка з Ріпника й Теодора Длугоша з Ванівки по кінець червня 1937. р. Пересилаємо Вам з рідних історій братні якнайцірліші поздоровлення та побажання Веселих Свят — Христос Воскрес!

Вп. Микола Тиньо (родом з Мошанця) в Торонті: передплату по кінець 1936. р. одержали. За щирі побажання успіхів сердечно вдячні, шлемо Вам братні поздоровлення з Христовим Воскресенням.

Вп. Андрій Рак, Канада: листа одержали і належитість на передплату. Часопис Вашому Антонові будемо посилати, за решту вислаємо книжки. Ще не всі з поданих Вами стали досі нашими передплатниками, просимо їх напішнути. На нашу думку добре буде вислати Вашого сина до Шибалинської школи, хай би там набрався знання. Шлемо Вам щирі поздоровлення з Христовим Воскресенням.

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед одна осьма стор — 40 зол., сторінка м ає 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ку шпальту — 30 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот., Дрібні оголошення за слово 10 сот.

Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.;

Добру  
ціну  
за набіл

одержите, якщо будете збувати лишне молоко тільки через Районові Молочарні

## Маслосоюзу

Легкий  
збут  
набілу

забезпечите собі, якщо будете улішувати його якість, і вести молочарську господарку по вказівкам Маслосоюзу.

ДЯК вищого ступня, кваліфікований диригент хору й оркестр, уповажений учитель дяків, вищ. ст. режіор і диригоуд з машинописанням, кооператор, референт і організатор культурно-освітних ділянок, має середню освіту, прийме відповідну посаду. Зголошення до «Нашого Лемка» під «Харенко».

Вп. Михайло Іванчак з Америки: передплату по кінець березня 1937. р. для Юрка Мадоса з Дашівки, Степана Шпиди з Каранькова, Михайла Залця з Телешини снн., Андрія Дикоцака з Висока Вел., Василя Іванчака зо Зубенька, Степана Дунди з Волі Мигової, Василя Секеал зо Зубенька і дві читальні «Просвіти» в Полонії (чит. «Просвіта» в Полонії має вже заплачено попередно, тому прохавмо Віділ подати нам адресу бідного, але чесного громадянина в Полонії, щоб йому вивоз «Наш Лемко», передплату добродія М. Іванчака врівняна по кінець 1937. р. В імені нових передплатників щиро дякуємо за братню поміч та бажаємо нашому Землякові Михайлові Іванчакові щасливих Свят світлого Воскресення Христового.

Вп. Марія Декснус, Америка: 30. 3. ц. р. вислали ми для Вашого Брата Михайла Д. річник «Нашого Лемка», просимо повідомити нас, чи одержали. — Христос Воскрес.

Вп. Т. Гривнак, Едмонтон: передплату за Вир. о. Е. П. і В. Масцюх у Канаді одержали. За вказівки щиро вдячні — шлемо Вам побажання Веселих Свят.

Вп. Нестор Шулат, Бонаривка: за Вас прислав передплату Ваш брат В. «Христос Воскрес».

## ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ ПРАВДИВИХ УКРАЇНСЬКИХ ШЕВСЬКИХ КІЛКІВ

тільки з цим  
знаком

одиної української  
фабрики



## ДЕНДРА у Львові

Добре уважайте, бо жидівський картель підбивається під наше опанування!!